

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0338/2012

18.10.2012

RAPORT

ELi ja Venemaa vahelise uue lepingu sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi käsitlevad Euroopa Parlamendi soovitused nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele
(2011/2050(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Hannes Swoboda

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	11
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	16

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi ja Venemaa vahelise uue lepingu sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi käsitlevate Euroopa Parlamendi soovitude kohta nõukogule, komisjonile ja Euroopa välis teenistusele

(2011/2050(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1. detsembril 1997. aastal jõustunud partnerlus- ja koostöölepingut, millega sõlmitakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Venemaa Föderatsiooni vahel,
 - võttes arvesse 2008. aastal ELi ja Venemaa vahelise uue lepingu üle alustatud läbirääkimisi ning 2010. aastal käivitatud moderniseerimispartnerlust,
 - võttes arvesse 31. mail 2003. aastal Peterburis toimunud ELi ja Venemaa 11. tippkohtumise järel tehtud ühisavalduses püstitatud ELi ja Venemaa ühist eesmärki luua ühine majandusruum, ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, ühine välisjulgeolekualase koostöö ruum ning ühine teadus- ja haridusruum, mis hõlmab ka kultuuriküsimusi (nn neli ühist ruumi),
 - võttes arvesse ELi ja Venemaa inimõigustealaseid konsultatsioone,
 - võttes arvesse oma resolutsioone ELi ja Venemaa suhete kohta,
 - võttes arvesse oma 4. juuli 2012. aasta resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelise tooraine ekspordimaksude kehtestamist või tõstmist käsitleva kirjavahetuse vormis lepingu sõlmimise kohta¹,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 90 lõiget 4 ja artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A7-0338/2012),
- A. arvestades, et ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames peaks kooskõlas tingimuslikkuse põhimõttega Venemaast kujunema ELi tähtis partner, tingimusel et Venemaa jagab ja austab liidu aluseks olevaid põhiväärtusi, milleks on demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine; arvestades, et Venemaa kultuuri juured on Euroopas ning Venemaa on nii ülemaailmsel kui ka piirkondlikul tasandil oluline toimija, kes on ka ÜRO Julgeolekunõukogu, G8, G20, Euroopa Nõukogu ja OSCE liige ning kes peab nende organisatsioonide liikmena täitma vastavaid kohustusi, võttes eriti arvesse Euroopa Nõukogu 2012. aasta oktoobri seirearuannet;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA-PROV(2012)0286.

- B. arvestades, et Venemaal kui ÜRO Julgeolekunõukogu alalisel liikmel on koos teiste liikmetega ühine kohustus säilitada stabiilsus maailmas; arvestades, et paljud rahvusvahelise tasandi probleemid saab lahendada ainult kooskõlastatud lähenemisviisi abil, mis hõlmab ka Venemaad;
- C. arvestades, et ELi ja Venemaa vastastikune majanduslik sõltuvus suureneb pidevalt, ning arvestades, et seetõttu on ELi ja Venemaa heanaaberlikud suhted ja suurem omavaheline koostöö äärmiselt olulised nii Euroopa kui ka Venemaa stabiilsuse, julgeoleku ja heaolu jaoks;
- D. arvestades, et president Vladimir Putini ametiajal näitab Venemaa vaid valikuliselt üles huvi ühise poliitika väljatöötamise vastu ning ei näi kavatsevat töötada välja tõelist ja ulatuslikku strateegilist partnerlust rahvusvahelise õiguse rakendamiseks ja konfliktide ennetamiseks;
- E. arvestades, et alates 1994. aastast, mil praegu kehtiv partnerlus- ja koostööleping allkirjastati, on nii ELis kui ka Venemaal toimunud sügavad poliitilised, institutsioonilised, sotsiaalsed ja majanduslikud muutused;
- F. arvestades, et Venemaa ühinemine WTOga 22. augustil 2012 oli oluline samm, mis võib aidata kiirendada Venemaa majanduse ajakohastamist ja ühtlasi olla Venemaale stiimuliks täita enda võetud kohustust järgida rahvusvahelisi kaubanduseeskirju ja -standardeid;
- G. arvestades, et nende muutuste ning ELi ja Venemaa suhteid mõjutavate uute probleemide ja võimalustega tuleb tegeleda nii kahe- kui ka mitmepoolsel tasandil; arvestades, et hoolimata sellest, et Venemaa ei näita hetkel selles küsimuses üles entusiasmi, võiks tõelise strateegilise partnerluse aluseks olla kõige olulisemaid koostöövaldkondi käsitlev ja sellistel ühistel väärtustel nagu demokraatia, inimõiguste austamine ja õigusriik rajanev uus, kõrgete eesmärkidega, terviklik ja õiguslikult siduv partnerlus- ja koostööleping; arvestades eelkõige, et tõelise partnerluse loomise vajadust ELi ja Venemaa ühiskondade vahel on vaja rõhutada;
- H. arvestades, et EL teeb jätkuvalt pingutusi Venemaaga suhete tihendamiseks ja arendamiseks ning järgib moderniseerimispartnerluses sätestatud põhimõtteid, mille aluseks on ühiste huvide ja universaalsete väärtuste ja demokraatia põhimõtete range järgimine, põhi- ja inimõiguste austamine ning õigusriik;
- I. arvestades, et Venemaa punkansambli Pussy Rioti liikmete kaheks aastaks vangimõistmine president Vladimir Putini vastase protestiavalduse eest Moskva õigeusu katedraalis on ebaproportsionaalne ning tekitab tõsist muret seoses sellega, kuidas Venemaa õigussüsteem kohtleb kodanikke ja hirmutab Venemaa kodanikuühiskonda;
- J. arvestades, et toimuvate läbirääkimiste käigus tuleks korralikult hinnata ELi ja Venemaa praegusi suhteid, võttes arvesse kahepoolseid vaidlusi Venemaa ja ELi liikmesriikide vahel;
- K. arvestades, et ELi ja Venemaa suhted kannatavad jätkuvalt seetõttu, et Venemaa ei võta täielikult omaks demokraatlike väärtusi ega tugevda õigusriiki;

- L. arvestades, et opositsioonijõudude ja valitsusväliste organisatsioonide esindajate pidev hirmutamine, ahistamine ja vahistamine, hiljuti vastu võetud seadused, mis käsitlevad valitsusväliste organisatsioonide rahastamist, kogunemisvabadust, laimu ja internetipiiranguid, ning vaba ja sõltumatu ajakirjanduse, seksuaal- ja usuvähemuste üha suurem survestamine põhjustavad inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete edasist nõrgenemist Venemaal;
- M. arvestades, et praegune partnerlus- ja koostööleping peab olema kehtiv ja tulemuslik seni, kuni on sõlmitud ja jõustatud uus leping;
- N. arvestades, et 14. oktoobril 2012 toimuvad üle kogu Venemaa kohalikud ja piirkondlikud valimised, milles osalevad esimest korda üle aastate sõltumatud opositsiooniparteid; arvestades, et 2011. aasta detsembri meeleavalduste tulemusena toimuvad ka kuberneride otsevalimised;
- O. arvestades, et eespool nimetatud uued või muudetud seadused võttis vastu riigiduum, mille hiljutised valimised ei olnud vabad ega ausad, nagu teatas OSCE vaatlusmissioon ja järeldas Euroopa Parlament;
- P. arvestades, et teatavaid võtteid, mida kasutati opositsiooni vastu, nagu endise riigiduum liikme, opositsiooniparteisse Õiglane Venemaa kuuluva Gennadi Gudkovi ilma jätmise tema riigiduum liikme mandaadist, võib tõlgendada õiguse valikulise kohaldamisena ning legitiimse poliitilise tegevuse takistamisena;
- 1. esitab uue lepingu üle peetavate läbirääkimistega seoses nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele järgmised soovitusel:

Läbirääkimiste pidamine

- a) vaja on tagada, et uue lepinguga luuakse tulevasteks aastateks Venemaaga suhete arendamise terviklik, edumeelne ja õiguslikult siduv raamistik, võttes arvesse vajadust teha jõupingutusi koostöö tugevdamiseks kõigis valdkondades, kus ELi ja Venemaa huvid võivad olla sarnased, edendades sealjuures Euroopa huve ja väärtusi valdkondades, kus huvid lahknevad, ning vajadust toetada riigi demokratiseerimist ja moderniseerimist; tuleb võtta vajalikud meetmed, et tagada Venemaaga peetavate läbirääkimiste jätkumine ühtlases tempos, võttes samal ajal arvesse ELis avaldatud muret senise edutuse pärast praegustes läbirääkimistes, millega ei ole siiani saavutatud soovitud tulemusi; tuleb meelde, et strateegiline partnerlus saab tekkida üksnes siis, kui mõlemad pooled nõustuvad järgima universaalseid demokraatia põhimõtteid; rõhutab, et ELi ja Venemaa suhted peavad olema vastastikused;
- b) lepingu sõlmimist käsitlevate läbirääkimiste tulemusliku lõpuleviimise nimel tuleb aktiivselt pingutada, sest see on mõlemale osalisele kasulik ning on kooskõlas nende järjest tiheneva ja süveneva koostööga; tuleb tagada, et läbirääkimised suurendavad vastastikust usaldust ning keskenduvad reaalsele tulemustele ja poliitilisele sisule;
- c) Venemaaga uue lepingu sõlmimiseks peetavate läbirääkimiste ja nende eesmärkide suhtes tuleb ELi liikmesriikide seas leida üksmeel, et EL räägiks ühel ja kindlal häälel; vaja on rõhutada, kui tähtis on, et liit osaleks läbirääkimistel tervikliku üksusena, ja

aidata kaasa sellele, et liidu tasandil edendatakse ja kaitstakse paremini liikmesriikide huve seoses Venemaaga ja vastupidi;

- d) tuleb pöörata rohkem tähelepanu demokraatlike põhimõtete, inimõiguste austamise ja õigusriigi põhimõtete järgimise nõuetele, mis EL kavatseb kehtestada, ning nende täitmist tuleb pidada ELi ja Venemaa vahelise lepingu allkirjastamise hädavajalikuks eeltingimuseks;
- e) rõhutada tuleb asjaolu, et uus leping on ELi ja Venemaa suhetes järgmine loogiline ja vajalik etapp, mis on kooskõlas nii kehtiva partnerlus- ja koostöölepinguga kui ka Venemaa ühinemisega WTOga;
- f) sellega seoses tuleb korrata, et EL peaks pidama kõnealuse lepingu üle läbirääkimisi ainult Venemaaga, mitte tolliliiduga, millesse Venemaa kuulub;
- g) tuleb korrata, et Venemaa majanduse ja poliitika moderniseerimine on mõlema osalise ühistes huvides ning et EL soovib seda moderniseerimispartnerlusega käivitatud protsessi veelgi kiirendada; tuleb toonitada, et Venemaa moderniseerimispoliitika ei tohi piirduda majanduse valdkonnaga, vaid sellega peaksid kaasnema ka põhjalikud poliitilised reformid, milles tuleks pöörata asetada õigusriigi põhimõtte järgimisele ja korruptsioonivastasele võitlusele;
- h) tuleb olla aktiivne ELi liikmesriikide ja Venemaa Föderatsiooni vaheliste eri kahepoolsete moderniseerimispartnerluste koordineerimisel, sest see tagaks sidusama ja tõhusama ELi poliitika;

Poliitiline dialoog ja koostöö

- i) vaja on tähelepanelikult jälgida Venemaa sisemist arengut, teha koostööd kõikide oluliste poliitiliste osalistega ning toetada institutsioonide ülesehitamist Venemaal ning demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtteid; seejuures tuleb aktiivselt toetada kõiki sotsiaalseid algatusi, mille eesmärk on luua demokraatia ja õigusriigi põhimõtetele rajanev kodanikuühiskond, pöörates seejuures erilist tähelepanu internetikeskkonna kasutamisele sellel eesmärgil;
- j) tuleb rõhutada, et on oluline, et Venemaa tagaks sõltumatu ja erapooletu kohtusüsteemi toimimise ja tugevdaks korruptsioonivastast võitlust;
- k) Venemaad tuleb üles kutsuda täitma kohustust tagada vabad ja ausad valimised, et poliitiline süsteem oleks legitiimne;
- l) tuleb rõhutada, kui oluline on, et Venemaa austaks kõiki oma rahvusvahelisi õiguslikke kohustusi ja põhilisi inimõigusi, mis on esitatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis, millega Venemaa on liitunud; tuleb meelde tuletada, et poliitiline pluralism, ajakirjandusvabadus, õigusriik, kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus, sõna- ja kogunemisvabadus, sealhulgas internetis, tõhusad ja sõltumatud ametiühingud ning mittediskrimineerimine on Venemaa edasise arengu ja moderniseerimise ning ELi ja Venemaa strateegilise koostöö jätkusuutlikuks muutmise vajalikud eeltingimused;

- m) tuleb rõhutada, et ÜRO Julgeolekunõukogu alalise liikmena peab Venemaa võtma tõsiselt oma vastutust rahvusvahelise rahu, stabiilsuse ja julgeoleku eest;
- n) tuleb väljendada muret selle pärast, et Venemaal halvenevad kodanikuühiskonna arenguks vajalikud tingimused, iseäranis seetõttu, et hiljuti võeti vastu meelevaldusi, valitsusväliseid organisatsioone, laimu ja interneti seaduslikku reguleerimist käsitlevad seadused, mis sisaldavad kahetähenduslikke sätteid ja võivad tuua kaasa meelevaldse jõustamise; Venemaa ametivõimudele tuleb meelde tuletada, et tänapäevane ja edukas ühiskond peab tunnustama ja kaitsma kõigi oma kodanike individuaalseid ja ühiseid õigusi; sellega seoses tuleb nõuda, et Venemaa ametiasutused tegutseksid sihikindlalt, et viia eespool nimetatud seadused kooskõlla rahvusvaheliste standarditega, ning käsitleksid seda küsimust läbirääkimistel;
- o) ELi ja Venemaa vahelist inimõigustealast dialoogi on vaja tõhustada, et sellest saaks Venemaal tõhus ja tulemustele orienteeritud inimõigusi edendav tööriist; Venemaa ametiasutusi tuleb kutsuda üles hoiduma rahumeelsete kogunemiste põhjendamatust piiramisest, tagama inimõiguste kaitsjate kaitse, võtma meetmeid, et toimepandud õigusrikkumised ja aktivistide tapmine ei jääks karistamata, looma sellise õhkkonna, milles kodanikuühiskond ja valitsusvälised organisatsioonid saaksid põhjendamatute piiranguteta ning ahistamist ja hirmutamist kartmata tegutseda, ning tagama Euroopa Inimõiguste Kohtu otsuste täieliku järgimise; mõlemat osapoolt tuleb julgustada tagama suurem läbipaistvus ja avatus ELi ja Venemaa vahelistes inimõigustealastes konsultatsioonides, sealhulgas Venemaa asjaomaste ministriumide esindajate osalemise kaudu Venemaa ja rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonidega toimuvatel ettevalmistavatel koosolekutel ja nõustamiskoosolekutel;
- p) kindlameelselt tuleb veel kord kinnitada, et korduvad katsed piirata muu hulgas seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi küsimustes inimõigusi ja eelkõige sõna- ja kogunemisvabadust piirkondlikul ja keskvalitsuse tasandil on vastuolus Venemaa kohustustega Venemaa põhiseaduse, Euroopa inimõiguste konventsiooni ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti raames;
- q) rõhutada tuleb vajadust, et Venemaa ametivõimud teevad lõpu riigis esinevale karistamatusele, poliitiliselt motiveeritud tagakiusamisele, vahistamistele ja kinnipidamistele, tuleb rõhutada vajadust lõpetada repressioonid poliitilise opositsiooni vastu; tuleb teha absoluutselt selgeks arvukad inimõiguste rikkumise juhtumid, sealhulgas Mihhail Hodorkovski vangistuses hoidmine, Sergei Magnitski, Aleksandr Litvinenko, Anna Politkovskaja ja Natalja Estemirova ning teiste surmade asjaolud, mida tuleb veel uurida erapooletult ja sõltumatult;
- r) Venemaad tuleb kutsuda üles mitte kasutama traditsiooniliste väärtuste põhimõtet vähemuste diskrimineerimise, eriarvamusel olijate vaikima sundimise või inimõiguste rikkumiste seadustamiseks;
- s) uude ja terviklikku partnerlus- ja koostöölepingusse tuleb lisada inimõiguste kaitset ja edendamist käsitlevad klauslid ja kriteeriumid, mis vastavad Venemaa põhiseaduses sätestatule ning lähtuvad võimalikult täiel määral ka Euroopa Nõukogu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni raamistikest, millega Venemaa on end sidunud, ning selge mehhanism lepingu peatamiseks tõsiste rikkumiste või lepingu mittejärgimise

korral;

- t) rõhutada tuleb, et selline poliitiline süsteem, millega tagatakse kõikidele poliitilistele parteidele võrdsed tingimused ning luuakse seeläbi tõeline konkurents ja tulemuslikud poliitilised alternatiivid, stimuleeriks kogu Venemaa ühiskonda ning ELi ja Venemaa strateegilist partnerlust ning oleks neile kasulik; sellega seoses tuleb kutsuda Venemaad üles järgima konkreetselt kõiki OSCE antud soovitusi eelmiste valimiste kohta;
- u) kehtestada tuleb vajalikud sätted meetmete kohta, millega juurida välja massiline korruptsioon, mis õõnestab kodanike usaldust riigi vastu ning ohustab moderniseerimispuüdeid; samuti tuleb kehtestada konkreetsed tingimused Venemaa ja ELi koostööks piiriülese korruptsiooniga võitlemisel;
- v) ELi ja Venemaa vahel tuleb edendada strateegilist partnerlust seoses ülemaailmsete probleemide lahendamisega, sealhulgas seoses tuumarelvade leviku tõkestamise, terrorismivastase võitluse, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja kehtiva rahvusvahelise avaliku õiguse põhimõtete alusel pikaajaliste ja uute konfliktide rahumeelse lahendamise, energiavarustuse kindluse, Arktika mõõtme, kliimamuutuste ja vaesuse vähendamise, aga ka strateegilise partnerluse ühiseid eesmärgi; tuleb nõuda, et Venemaa peataks viivitamata tuumarelvade levitamise riikidesse, mille suhtes EL, OSCE ja ÜRO on kehtestanud relvaembargo;
- w) Venemaaga tuleb teha koostööd vastutuse võtmiseks stabiilsuse, poliitilise koostöö ja majandusliku arengu edendamise eest ühises naabruskonnas ning rõhutada iga riigi suveräänsust õigust valida ise oma välispoliitika suunad ja julgeolekukord;
- x) Venemaa ametiasutustel tuleb paluda lõpetada praegu laialtlevinud karistamatus inimõiguste rikkumiste eest ja õigusriigi põhimõtete mittejärgimine Põhja-Kaukaasias;
- y) tuleb nõuda, et Venemaa aitaks aktiivselt kaasa külmutatud konfliktide rahumeelsele lahendamisele ja tihendaks ELi ja Venemaa vahelist koostööd Moldova ja Lõuna-Kaukaasia pikaajaliste konfliktide lahendamiseks vastavalt rahvusvahelisele õigusele ja konfliktide rahumeelse lahendamise põhimõtetele; läbirääkimisi Venemaaga tuleb tõhustada, et tagada 2008. aasta relvarahukokkuleppe tingimusteta täitmine; Venemaad tuleb kutsuda üles viima oma relvajõud välja Abhaasiast ja Lõuna-Osseetiast ning võimaldama ELi järelevalvemissioonile täielik ja piiranguteta juurdepääs neile Gruusia territooriumidele;
- z) jätkata tuleb praegusi jõupingutusi ühiste meetmete täielikuks rakendamiseks seoses viisanõude kaotamisega lühiajaliste reise puhul eesmärgiga kaotada järk-järgult viisanõue Schengeni riikide ja Venemaa vahel; vaja on võimalikult suurel määral ja võimalikult ruttu lihtsustada viisade andmist õpetlastele, üliõpilastele, teadustöötajatele, ajakirjanikele, ettevõtjatele, kodanikuühiskonna esindajatele ja noorte vahetusprogrammides osalejatele; tuleb ühtlustada vähemalt minimaalsel tasemel viisaeeskirjade nõuete rakendamist liikmesriikides;
- aa) vaja on keskenduda teadus-, kultuuri- ja haridusalase koostöö edendamisele, inimestevaheliste kontaktide süvendamisele ning ELi ja Venemaa ühiskonna paremale üksteisemõistmisele;

Majanduskoostöö

- ab) piisavalt tuleb arvesse võtta suurenevat majanduskoostööd ELi ja Venemaa kui üksteise imporditurgudena toimijate ning üksteist kaupade, teenuste ja energiaga varustajate vahel;
- ac) Venemaal tuleb hoolikalt jälgida ja hinnata, innustada ja toetada WTO eeskirjadest kinnipidamist ning poliitilist tahet kasutada WTO liikmesust struktuurireformide läbiviimiseks; vajaduse korral tuleb toetada Venemaa taotlust saada OECD liikmeks;
- ad) tuleb rõhutada, et Venemaa täielik kinnipidamine WTO eeskirjadest on ELiga lepingu sõlmimise vajalik eeltingimus ja miinimumnõue; sellega seoses tuleb uuesti läbi vaadata Venemaa kaupade ja teenuste impordile kehtivate piirangute vastavus WTO eeskirjadele ning alustada vajaduse korral nende piirangute kõrvaldamist;
- ae) ELi ja Venemaa vahel tuleb sõlmida kahepoolne leping, samas tuleb rõhutada, et ELi ning Venemaa juhitud tolliliidu vahel on võimalik leping sõlmida alles pikemas perspektiivis ja pärast kahepoolse lepingu jõustumist;
- af) Venemaa partnereid tuleb julgustada näitama üles selget poliitilist tahet, et jõuda kokkuleppele kaubandust ja investeringuid käsitlevates õiguslikult siduvates sätetes, mis peaksid põhinema praeguses partnerlus- ja koostööleppes sisalduvatel sätetel ning võtma arvesse Venemaa ühinemist WTOga; tuleb meelde tuletada, et kõnealuses valdkonnas on ELi eesmärk ettevõtluskeskkonna parandamine ja stabiliseerimine, kuna see on mõlemale osapoolle kasulik ning aitab veelgi edendada 2010. aastal algatatud moderniseerimispartnerluse raames püstitatud eesmärke;
- ag) vaja on tegeleda pikaajalise probleemiga seoses võltsitud toodete valmistamise ja müügiga Venemaal;
- ah) Venemaad tuleb julgustada, et ta püüdleks oma majanduse ümberstruktureerimise poole ning kiirendaks üleminekut energiakeskselt majanduselt tööstusel ja teenindusel põhinevale majandusele, mis põhineb ressursside tõhusal kasutamisel ja taastuvenergia kasutamisel; rõhutada tuleb naftahindade muutlikkust ning asjaolu, et praegust kõrget hinda ei tohiks kasutada ettekäändena majanduse vajaliku moderniseerimise edasilükkamiseks;
- ai) vaja on rõhutada, kui tähtis on luua ühine Euroopa välispoliitika energiaküsimustes, et parandada energiajulgeolekut ELi, Venemaa ja transiidiriikide vahelise kolmepoolse koostöö käivitamise kaudu;
- aj) arvestada tuleb asjaolu, et Venemaa majanduse ja ELi investeringute jaoks äärmiselt oluline Nõukogude Liidu ajast pärit infrastruktuur vajab endiselt märkimisväärseid investeringuid;
- ak) tagada tuleb energiat käsitleva kindla ja õiguslikult siduva peatüki lisamine lepingusse, et kindlustada ELi jaoks usaldusväärne ja kulutõhus energiavarustus; tuleb tagada, et selline energiapartnerlus on rajatud läbipaistvuse, ausa konkurentsi, monopoolse käitumise välistamise, vastastikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetele; vaja on rõhutada, et

tuleb tegeleda ELi liikmesriikide energiavarustusega seotud lahendamata küsimustega; tuleb tagada, et energiaharta lepingu põhimõtetest saaks uue lepingu lahutamatu osa;

- al) tagada tuleb õiguslikult siduva peatüki lisamine tooraine eksporditollimaksude kehtestamise või tõstmise kohta;
 - am) tuleb kontrollida ja nõuda Venemaa tuumaelektrijaamades (nii tegutsevates kui ka ehitatavates jaamades) rangeimate rahvusvaheliste ohutusstandardite rakendamist ja jõustamist, kasutades selleks kõiki olemasolevaid vahendeid ja lepinguid; sellega seoses tuleb nõuda, et Venemaa ratifitseeriks viivitamata ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni piiriülese keskkonnamõju hindamise (Espoo) konventsiooni ja järgiks seda;
 - an) Venemaad tuleb kutsuda üles sulgema kõik Tšernobõli tüüpi ja esimese põlvkonna tuumareaktorid, eelkõige need, mis asuvad ELi piiride lähedal, ning vaja on esile tuua suurt muret Kaliningradi oblastisse ja Sosnovõi Bori kavandatavate tuumaelektrijaamade projektide pärast;
 - ao) suurendada tuleb vastastikust koostööd teadusuuringute, hariduse, kultuuri ning teaduse valdkonnas; edendada tuleb ühiseid arusaamu kahekümnenda sajandi ajaloost;
 - ap) tuleb väljendada suurt muret kaubanduslikul eesmärgil toimuva puurimistegevuse pärast Arktikas ja kogu Venemaal puurimiskohtades levinud saaste pärast;
 - aq) parlamentaarse koostööga seonduvate sätete suhtes tuleb Euroopa Parlamendiga konsulteerida;
 - ar) vaja on lisada selged kriteeriumid uue lepingu rakendamiseks, samuti on vaja ette näha järelevalvemehhanismid, sh korrapäraste aruannete esitamine Euroopa Parlamendile;
 - as) ELi läbirääkijaid tuleb ergutada jätkama tõhusat koostööd Euroopa Parlamendiga ning andma läbirääkimistel tehtavatest edusammudest pidevat dokumentidega kinnitatud teavet vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 10, mille kohaselt teavitatakse Euroopa Parlamenti „viivitamata ja täielikult kõigil menetluse etappidel”;
2. on endiselt valvas demokraatlike põhimõtete järgimise nõuete suhtes, mis EL kavatseb kehtestada, ja peab nende täitmist ELi ja Venemaa vahelise lepingu allkirjastamise hädavajalikuks eeltingimuseks;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev Euroopa Parlamendi soovitusi sisaldav resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisestistusele ning teadmiseks ka Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja Venemaa riigiduumale.

27.6.2011

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

soovitus nõukogule ja komisjonile uue ELi ja Venemaa vahelise lepingu kohta
(2011/2050(INI))

Arvamuse koostaja: Inese Vaidere

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et EL ja Venemaa on teineteisest sõltuvad kaubanduspartnerid, eelkõige arvestades tooraineid ja elutähtsaid energiaallikaid; on seisukohal, et nende majandussuhetel on tugev potentsiaal ning tõhusam majanduskootöö ja turgude integreerimine toetaks piirkonna majanduskasvu ja stabiilsust ning edendaks ka säästva arengu ja keskkonnakaitse põhimõtteid;
2. rõhutab, et ELi ja Venemaa kaubandussuhete arengut mõjutavad sügavate ajalooliste juurtega kogemustest tingitud pinged ning teeb ettepaneku luua ajaloo valdkonnas alaline arutlusrühm, et käsitleda hirme ja eelarvamusi ning analüüsida erinevaid ajaloonägemusi;
3. tõstab esile asjaolu, et ELi Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriikidel võiks olla ELi ja Venemaa vaheliste majandus- ja kaubandussuhete parandamisel eriline roll ja tähtsus, arvestades nende eeliseid andvaid oskusteadmisi keele- ja kultuuritõkete ületamiseks partnerite vahel;
4. tunneb heameelt selle üle, et EL ja Venemaa on allkirjastanud vastastikuse mõistmise memorandumi, mis käsitleb kahepoolsete küsimuste lahendamist seoses Venemaa ühinemisega WTOga; on veendunud, et Venemaa ühinemine WTOga on ülioluline ELi ja Venemaa vaheliseks majanduskoostööks ja pikemas perspektiivis läbirääkimisteks võimaliku vabakaubanduslepingu teemal; loodab, et mitmepoolsete läbirääkimiste raamistikus veel selgitamist vajavad küsimused, nagu Venemaa uued investeerimiseeskirjad autotööstuses, suudetakse peagi rahuldavalt lahendada;
5. peab WTO eeskirjade täielikku järgimist Venemaa poolt ELi ja Venemaa vahelise

vabakaubanduslepingu vajalikuks eeltingimuseks ja miinimumnormiks;

6. olles teadlik Venemaa huvist saada WTO liikmeks, kutsub Venemaa ametivõime üles kaotama ajutised imporditollimaksud, sest need on vastuolus WTO eeskirjadega;
7. tunneb muret selle pärast, et Venemaa, Kasahstani ja Valgevene tolliliit kehtestab täiendavad tollimaksud, mis on WTO eeskirjade vastane ja seab kahtluse alla Venemaa valitsuse tegeliku tahte järgida WTO liikmesuse tingimusi;
8. nõuab tungivalt, et Venemaa ei avaldaks veel mõnele riigile survet astuda tolliliidu liikmeks;
9. juhib tähelepanu sellele, et Venemaa võiks saada ELi kaubandushuvide seisukohast väga oluliseks partneriks mitte ainult kahepoolset, vaid ka mitmepoolset mõõdet arvesse võttes, sest tal on oluline roll Brasiilia, Venemaa, India, Hiina (BRIC) ja Lõuna-Aafrika koostööprotsessis;
10. loodab, et komisjoni hakkab pidama läbirääkimisi üldise ja ambitsioonika uue lepingu saavutamiseks, mis põhineb neljal ühisel ruumil ning sisaldab selgeid sätteid reguleerivate ja seadusandlike küsimuste ja jõustamisvahendite kohta; palub Venemaal tagada oma õigusaktide, sealhulgas toiduohutusega seotud õigusaktide vastavuse ELi õigusega; rõhutab, et EL on Venemaa suurim kaubanduspartner ja 75% Venemaale tehtud välismaiste otseinvesteeringute allikas ning seetõttu toonitab, et õiguslikult siduv kaubandus- ja investeerimisleping, mis sõlmitakse, kui Venemaa kohustub täitma WTOga ühinemise järel rahvusvahelisi kaubanduseeskirju, paneb aluse vaidluste lahendamise korrale ning parandab Venemaal investeerimiskliima läbipaistvust ja mittediskrimineerimist ning on seega hädavajalik;
11. on veendunud, et Venemaa areng ja tema ühiskonna majanduslik edu mõjutab tugevalt ka Euroopa Liidu julgeolekut ja majanduslikku arengut, ning seetõttu tuleks välja töötada uuel kvalitatiivsel tasemel majandus- ja kaubanduspartnerlus, sh ühised jõupingutused ühiste probleemide lahendamiseks alates kliimamuutusest kuni stabiilse ja jätkusuutliku sotsiaalse, rahandusliku ja majandusliku arenguni;
12. peab väga murettekitavaks pikaajalist probleemi seoses võltsitud toodete valmistamise ja müügi Venemaal; nõuab tungivalt, et parandataks seadusi ja vastutuselevõtmist seoses intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õiguste kaitsega, et suurendada konkurentsi ja muuta investeerimiskeskond veelgi atraktiivsemaks;
13. toetab komisjoni jõupingutusi selle nimel, et lisada uude lepingusse terviklik peatükk intellektuaalomandi kõigi vormide õiguste kohta, sh tehnosiire; palub komisjonil jälgida ELi tipptehnoloogia ja oskusteadmiste siiret, et hoida ära piraatlus, võltsimine ja ebaaus konkurents; on seisukohal, et Venemaa valitsus peaks kaaluma võltsimisvastast võitlust käsitleva kaubanduslepingu (ACTA) ratifitseerimist, mis aitaks oluliselt kaasa võltsimise ja piraatluse vastase rahvusvahelise võitluse koordineerimisele;
14. nõuab, et lepingusse lisatakse oluline õiguslikult siduv peatükk energia kohta, mis selgete eeskirjade ja tõhustatud läbipaistvuse alusel kindlustaks ELile usaldusväärse ja kulutõhusa energia varustamise ja mis tagaks, et Venemaa kohaldab kõikide ELi riikide suhtes

võrdsel kohtlemisel põhinevaid õiglast energiatariffide struktuure; on veendunud, et ELi kodanike usu taastamiseks energiavarustuse kindlusse peaksid EL ja Venemaa looma energiaalase partnerluse, milles valitsevad läbipaistvuse, ausa konkurentsi, vastastikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtted;

15. on veendunud, et Venemaaga stabiilsete ja edukate kaubandussuhete arendamise eeltingimuseks on Poola, Tšehhi Vabariigi, Slovakkia ja Balti riikide energiavarustusega seotud lahtiste küsimuste lahendamine;
16. tunneb heameelt moderniseerimispartnerluse üle, mis on konkreetne, projektikoostöö alusel põhinev algatus koostöök Venemaaga; soovib Venemaa poolel rakendada väga vajalikud sisereformid ja kõrvaldada takistused vastastikku kasuliku kokkuleppe sõlmimiseks ja parandada energiasektori reformimisega kohaliku keskkonda äritegevuse, eelkõige VKEde ja investeeringute osas, vähendada riigiasutuste mõju erasektori tegevusele, võidelda korruptsiooniga, kaotada proteksionism, sealhulgas ühepoolne tariifide suurendamine, kaitsta intellektuaal-, tööstus- ja kaubandusomandi õigusi ning tugevdada õigusriigi põhimõtteid ja inimõiguste austamist;
17. rõhutab, et kaubandus- ja majandussuhted ELi ja Venemaa vahel peaksid ulatuma kaugemale piiratud arvu suurettevõtjate vahel toimuvast tegevusest ning suhteid tuleks laiendada eesmärgiga kaasata arvukalt väikseid ja keskmise suurusega ettevõtteid ja palju suuremaid ühiskonnasegmente; juhib tähelepanu sellele, et Venemaa vaesust käsitlevast statistikast tulevad ilmsiks jahmatavad arvud ning et selle probleemi lahendamine on stabiilsuse saavutamisel määrava tähtsusega ja peaks olema Euroopa Liidu huvide keskmes;
18. on veendunud, et EL peaks Venemaaga uue lepingu sõlmimise läbirääkimistel tagama, et põhiliste inimõiguste austamine ei jääks kaubandus- ja majandusaspektide varju;
19. ergutab Venemaad ühendama koos ELiga jõud kliimamuutuse tagajärgedega võitlemiseks;
20. palub Venemaa valitsusel kõrvaldada tõkked avatud ja õiglaselt kaubavahetuselt ja turgudele juurdepääsult, mida on täheldatud komisjoni 2011. aasta kaubandus- ja investeerimistõkete aruandes, ja eelkõige lõpetada ühepoolne ajutiste tariifide suurendamine, mille Venemaa kehtestas vastuseks finants- ja majanduskriisile ja mis on teinud suurt kahju ELi eksportijatele;
21. tunneb heameelt Venemaa valitsuse teate üle, et ta tühistab Euroopa Liidust värskete juurviljade impordi keelu ja palub tal seda viivitamata teha; soovib tal teha tihedat koostööd Euroopa Komisjoniga, et sobiva aja jooksul lõplikult välja töötada sertifitseerimiskava üksikasjad ELi juurviljade ekspordimiseks Venemaale ja Venemaalt ELi;
22. kutsub komisjoni üles juhtima läbirääkimistel Venemaa tähelepanu vajadusele kiiremas korras reformida oma kulukat tolliprotseduuri, et tagada eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele parem turulepääs;
23. peab laiaulatuslike kaubandussuhete arendamise eesmärgil väga oluliseks ELi ja Venemaa

vahelise viisarežiimi arendamist; märgib, et ELi tegevuskava Lääne-Balkani riikide osas on positiivne näide sellest, kuidas ka Venemaaga võiks ühel päeval viisavabaduseni jõuda.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	21.6.2011						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">23</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">5</td> </tr> </table>	+:	23	-:	0	0:	5
+:	23						
-:	0						
0:	5						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikiene, Kader Arif, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle De Sarnez, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Metin Kazak, Bernd Lange, David Martin, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain, Paweł Zalewski						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Syed Kamall, Maria Eleni Koppa, Elisabeth Köstinger, Jörg Leichtfried, Jarosław Leszek Wałęsa						

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	11.10.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 53 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pino Arlacchi, Bastiaan Belder, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Mário David, Michael Gahler, Ana Gomes, Liisa Jaakonsaari, Ioannis Kasoulides, Nicole Kiil-Nielsen, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Ioan Mircea Pașcu, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Laurence J.A.J. Stassen, Charles Tannock, Sir Graham Watson
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Laima Liucija Andrikiienė, Jean-Jacob Bicep, Christian Ehler, Kinga Gál, Elisabeth Jeggle, Barbara Lochbihler, Carmen Romero López, Hannes Swoboda, László Tőkés, Traian Ungureanu, Ivo Vajgl, Janusz Władysław Zemke
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Jolanta Emilia Hibner, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Petru Constantin Luhan, Eva Ortiz Vilella, Renate Sommer, Jutta Steinruck